

vpisani še slovenski poslanec Hren, dr. pl. Derschatta, Kraus, Kronawetter in Kowalski. Izmed teh govorila pa sta samo Hren in Kowalski, za ostale pa kot skupni govornik grof Wurmbrand. — Proti bili so vpisani: Šuklje, knez Czartoriski, Rieger, Greger, Vašati; pa Šuklje, ki je hotel meritorično govoriti, ravno tako Greger in Vašati dali so se zbrisati, tako, da so od desnice proti govorili samo Czartoriski, Rieger in Pavlinovič. Prvi je izrekel v imenu poljskega kluba, da bodo sicer glasovali za oddajo v odsek, pa že sedaj lahko izreče, da je nasproten vsebini predloga.

Dr. Rieger izrekel je v imenu českega kluba, da oni ta predlog smatrajo za napad na narodno enakopravnost, za žaljenje vseh nenemških avstrijskih narodov, da razprava tega predloga ne more pripeljati do pomirjenja, temveč do še večje razburjenosti med narodi, in da zato glasujejo proti odstopu predloga na odsek.

Dalmatinski poslanec Pavlinovič govoril je hrvatsko proti predlogu, gledé Dalmatinske sklicevaje se na hrvatsko-ogersko pogodbo. Slovenski, dalmatinski in česki poslanci spremljali so njegov govor z živahnim odobravanjem.

Poslanec Hren s svojim govorom ni imel sreče, pred vsem je trdil, da govori v imenu frakcije slovenskih poslancev, pa mi nismo mogli nikogar najti, ki bi ga bil v to pooblastil; dalje pa tudi v svojem govoru ni našel srečnih izrazov, vstopivši se na stališče, katero je bilo levičarjem, izrekoma Foreggerju povod za glasno odobravanje in pa grofu Wurmbrandu držaj, katerega se je radosten poprijel.

Prepričani smo, da je ta nepovoljen vspeh svojega govora čutil tudi govornik sam, ker po govoru ga ni bilo videti več v zbornici, in ko se je pri glasovanju po imenih poklicalo njegovo ime, ni ga bilo navzočega, kar je levici dalo povod k glasni radosti. — Da se temu formalnemu glasovanju ni pridevalo na desnici posebne pomenljivosti, kaže to, da so bili izmed Slovencev navzoči samo: Klun, Pfeifer, Poklukar, Raič in Vitezič, ki so glasovali proti oddaji predloga na odsek, in pa grof Hohenwart in Šuklje, ki sta glasovala za odstop predloga na odsek. Nekateri časniki navajajo sicer tudi kneza Windisch-Grätza, da bi bil glasoval za predlog, pa navzoči poslanci ga niso ne videli, ne slišali glasovati, ker ni bil navzoč.

Levičar Sturm prizadeval si je glasovanje proti predlogu označiti celó s pečatom protiaustrijsstva s tem, da je predlagal glasovanje po imenih z izrečno pretezo: „da se bode videlo, kdo je za Avstrijo in kdo je proti nji.“

To je napravilo na desnici cel vihar protestov, izrekoma dr. Rieger zavrnil je z ojstrostjo največje nevolje to nedostojno podtikanje in predsednik Smolka pozval je Sturma zavolj tega izraza „k redu“. Konečno izjavil je predsednik, da je 208 poslancev glasovalo za „da“, 68 pa za „ne“.

To razmerje glasov dalo je levičarskim časnikom povod na vse usta trobiti svetu, s koliko večino je zbornica poslancev pritrnila predlogu: „da naj bode nemščina v prihodnje naš državni jezik.“

Vse to sleparjenje se ve da ne bo pomagalo nič, ker vpeljava državnega jezika pomenja premembo člena XIX. dr. tem. postav in v to potrebnih $\frac{2}{3}$ glasov se v sedanji zbornici poslancev ne bo našlo. V obče moglo bi se dvomiti izmed desničarjev k večem gledé nekaterih privržencev Lienbacherjevih, katerih pa, kakor ne dvomimo, ne bo več, kot je južno-tirolskih Lahov, ki so že sedaj glasovali s Čehi proti predlogu.

Pomenljiva izjava vlade, katero je v njenem imenu oddal ministerski predsednik grof Taaffe, bila je bistveno sledeča: Pri važnosti predmeta izreče se tudi vlada že pri prvem branji, da je pripravljena sodelovati pri delovanju odsekov, in da si bo vlada po moči prizadevala, da se različne mnenja pojasné in ako moč, pripomoči k porazumljenju. V načrtu pa se nahajajo določbe, katere segajo v pravico eksekutive, pravico, katero je vlada dolžna varovati. Pri tem veljavnem predmetu, kakor pri vsakem drugem, je samo po sebi razumljiva dolžnost vladina, varovati korist države. Je pa tudi naloga vladina, iskati oblike, da se opravičenim željam in čutstvom narodov ne nasprotuje. (Odobravanje na desni.)

Naj mi bo dovoljeno, ker že govorim, ozirati se na eno opazko, katera je prišla z leve strani visoke zbornice. Reklo se je in hotelo se je s tem utemeljiti potrebo postavno vredjenje jezikovnega vprašanja, da se ima prepreči zloraba vladine oblasti.

Ta izrek moram in morem zavriniti z dobro vestjo, ker vlada je v zavesti, da je ravnala z miraj po pravici in postavi. (Živahna pohvala na desni.)

Izmed govornikov levice obračal se je Scharschmid zoper ugovora pr ti predlogu sploh, Wurmbrand pa je vso ojstrino svojih besedi obračal proti izjavi dr. Riegerjevi, rekoč, da bo sedaj vsa Evropa čula, da niso Nemci nespravljeni, ampak Čehi. — To zavijanje bilo je — razumljivo — levičarjem posebno po volji.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Vreme meseca sušca ni prav nič podobno spomladi, katera se pričinja dne 21. t. m., temveč je prav božično-zimsko. Skoraj vse polje je še pod mrzlo sneženo odejo, mraza je redno še od 4—10° in večinoma pada še po dvakrat na teden po ped debelo snega. — Tako je minulo nedeljo in ponedeljek zopet na Kranjskem izrekoma v bližini Ljubljane snega padlo za ped debelo, vozniki zamenjali so kola s snemi in po ulicah čulo se je zopet žvenketanje konjskih kraguljčikov — vse prav kakor o Božiču.

— Poslanec Greuter, ki še zmiraj biva na Dunaji, se po najnovjših poročilih počuti mnogo boljše, jezik se mu razvezava bolj in bolj in v obče počuti se razun splošnega telesnega oslavljenja — dobro, tako da se je nadejati sedaj popolnega ozdravljenja. Kedar zdravnik dovoli, prepelje se čislan in zaslužen poslanec v boljši zrak tirolski.

— Fmlt. baronu Reinländerju, ki je imenovan na višje vojaško mesto v Brn, priredilo je tukajšno vojaštvo minulo soboto večer velikansko baklado z godbo, katere so se vdeležili vsi tukaj bivajoči častniki. Krog 300 vojakov nosilo je bakle in svetilnice, ljudstva pa je bilo na Turjaškem trgu — ker general stanuje v baron Codelljevi palači — toliko, da se je vse trlo. Vojaštvo in meščanstvo pozdravljalo je priljubljenega generala z živahnimi „Hoch“- in „živijo“-klici.

— Notranjska pokrajinska živinska razstava bode po sklepu odbrove seje iz dné 7. marca t. l. v sredo 26. maja 1886 ob 9. uri v dvorani mestnega magistrata. Podrobnejši vspeh objavimo v eni prihodnjih števil.

— Kmetijsko predavanje ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v petek na sv. Jožefa dan popoldne ob 4. uri v stari šoli v Šentvidu nad Ljubljano in v nedeljo 21. t. m. popoldne v Črnem vrhu nad Idrijo.

— Občni zbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko za l. 1885. (kot nadaljevanje lanske, vsled slabega vremena slabo izpadle razstave) bode v ponedeljek 10. maja t. l. zopet v Postojni.

Podpisani odbor to s tem prijavlja, da bode podrobnejši vspeh razstave takoj razglasil, kakor hitro ga vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo odobri.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe Kranjske.

— Učitelj ljubljanskega učiteljskega, gosp. Linhart, se z neko izjavo v ljubljanski „Schulzeitung“ ponaša, da bi se bil poslanec dr. Poklukar v deželni zboru kranjskem, dr. vit. Tonkli pa v „šolskem odseku“ državnega zbora bavil z njegovo osebo. — To ponašanje ima po vsem domišljeno podlago, ker oba poslanca pečala sta se samo z kmetijskim podukom na učiteljski in le memo grede je bilo omenjeno, da dotični učitelj ni strokovnjak v kmetijstvu in da ni zmožen slovenščine. Jeli je dotični učitelj Linhart, ali družega imena, na to se čisto nič ni oziral nobeden poslanec, ker namen dotičnih razprav bil je stvaren v korist poduka v kmetijstvu. Kadar se bodeta imenovana poslanca hotela pečati z osebo gosp. Linharta, bodeta to storila brez ovinkov, — toda dozdeva se nam, da se jima do sedaj še ni zdelo vredno, — pečati se s slavno osebo gorečega dr. Weitloff-ovega učenca.

— Pripravniki in pripravnice c. kr. učiteljskega v Ljubljani priredijo 19. marcija 1886. l. pod vodstvom svojih glasbenih učiteljev, gospodov A. Nedvėda in H. Gerstnerja na korist podpornemu društvu tega zavoda v telovadnici c. kr. učiteljskega glasbeno-deklamovalsko akademijo s sledečim programom: 1. B. Klein: „Ave Maria“, mešan zbor. 2. J. Haydn: Arija za tenor iz oratorija „Die Schöpfung“, s spremljevanjem na klavirju; poje F. Rus, na klavirju spremlja L. Moosova. 3. Gregorčič: „Jeftejeva prisega“, deklamuje L. Felician. 4. Ch. Dancla: Trio za gosli, vsakotere po večkrat zastopane. 5. a) „Domovina“, b) „Vojaci na poti“, moška zbor; v prvem pojó četvero-spev: F. Rus, J. Kos, J. Pianeky in L. Felician. 6. F. Abt: „Rothkappchen“. Devetero spevov za dva soprana in alt; samospevi in zbori s spremljevanjem na klavirju. Posamične speve veže deklamacija. Samospeve pojó: L. Moosova, J. Schmidtova, A. Schubertova in P. Suwa; deklamuje W. Rischnerjeva in na klavirju spremlja E. Sittigova. 7. A. Dvořák: a) „Gozdna tihota“, b) „Iz predilnic“. Iz Šumave. Dva karakteristična komada za klavir; čveteroročno svirate J. Furlanova in L. Moosova. 8. A. Nedvėd: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. 9. a) H. Gerstner: „Elegija“, b) F. Mendelssohn-Bertholdy: „Hochzeitsmarsch“; ensemble za gosli s spremljevanjem na klavirju; na klavirju spremlja J. Furlanova. 10. L. van Beethoven: Zbor iz oratorija „Christus am Oelberge“; mešan zbor s spremljevanjem na klavirju. Na klavirju čveteroročno spremljate J. Furlanova in E. Sittigova. — Besede k zboru se dobivajo pri kasi po 20 kr. — Sedeži v prvih vrstah (cerkle) po 1 gld. 50 kr., drugi sedeži po 1 gld.; vstopnina 60 kr. — Preplačila se hvaležno sprejemajo. Oglasila za sedeže sprejema iz posebne prijaznosti g. C. Till. — Kasa se odpre ob polu 7. uri. — Začetek ob 7. uri.

— Nabiranje doneskov za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Ko smo podali v svojem zadnjem poročilu pregled o razprodanih knjižicah, iz kojega je bilo razvidno, da je na drugem mestu takoj za Ljubljano njej tudi po leži sosedna Vrhnika, nismo pričakovali, da nas bodo vrli Vrhnicanje v tako kratkem času zopet z novima dvema razprodanima krajcarskima knjižicama iznenadili. To se jim mora pustiti, neumorni

so v izumljevanji novih gmotnih virov za naše podjetje. Zato jim moramo biti tem bolj hvaležni in njih vzgledno navdušeno postopanje zasluži večjo posnemo. Povdarjali smo uže svoje dni različne načine pobiranja, ki se izvršujejo na Vrhniki, omenjali narodnih gospá in gospodičin, trgovskih firm i. dr. Sedaj so zopet kupili celo LVIII. krajcarsko knjižico pod števil. 400 odborniki izvrstno in vspešno delujoče vrhniške kmetske posojilnice (gg. Fr. K., J. L., G. J., M. T. in J. G.), za kar jim izrekamo na lepi požrtvovalnosti najtoplejšo zahvalo. Brati je bilo pred nedavnim časom po časopisih o starinskih najdbah na Vrhniki. Te najdbe kažejo Vrhnicanje onim, ki se zanje zanimajo, proti vstopnini na korist „Narodnemu Domu“. Lep del krajcarske knjižice, ki nam jo je kot LIX. poslal g. poverjenik J. G. pod št. 401., je bil na ta način razprodan. Vrhnicanje so vedno originalni, vedno kaj novega. To Vam je požrtvovalna in posneme vredna navdušenost, za katero vrlim Vrhnicanom ne moremo biti nikoli zadosti hvaležni.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včeraj zborovala je zopet zbornica poslancev. Razgovor med poslanci vrtil se je krog najnovejše parlamentarne novice: da je trgovinski minister baron Pino odstopil. Zakaj je odstopil, navaja se uradno, da je temu dalo povod nasprotje v ministerstvu glede neke naredbe zaradi poštnih hranilnic. Gotovo pa je še tudi mnogo drugih uzrokov, katerim je povod iskati v opoziciji. — Pino je bil gotovo eden najspretnjših ministrov v svoji stroki, in izrekoma mi Slovenci dolžni smo mu hvalo na več strani, ker on je izdatno pripomogel k kamniški železnici, on je naklonil vse dosedajne pripravljane dela za Dolenjsko železnico, on je vstrezal Slovincem v mnogo ozirih glede poštnega in železniškega prometa in on je pomagal narodnim nasprotnikom kroških Slovencev iz rok iztrgati en mandat za državni zbor. Zato moramo s svojega stališča globoko obžalovati, da baron Pino zapusti to veljavno mesto. Vsi kakor pa se nadejamo, da obdrži poslanstvo za državni zbor. — Dalje vršile so se včeraj volitve novih odsekov, izmed katerih je najpomembnejši jezikovni odsek, ki šteje 36 udov, in v tega so bili izvoljeni: a) izmed desnice: grof Hohenwart, baron Giovanelli, dr. Klaič, dr. Bertolini, dr. Poklukar, vitez Javorski, dr. Czerkavski, vitez Smarževski, dr. vitez Madejski, dr. Bobržinski, Hausner, Ochrymovič, dr. Rieger, dr. vitez Šrom, grof H. Clam-Martinić, dr. Trojan, grof Deym, dr. Gregr, Zeithamer, knez Alf. Lichtenstein, grof Brandis in pa v tem vprašanji odločno k levici spadajoči Lienbacher. Levičarji so izbrali v ta odsek: dr. Weitloff, dr. Pickert, Bendel, dr. Foregger, vitez Chlumecky, dr. Herbst, dr. Plener, dr. Russ, dr. Magg, baron Scharschmid, dr. Sturm in grof Wurmbrand.

V državno sodišče (Staatsgerichtshof) bili so izvoljeni: dr. Beck, dr. Dominkuš, dr. Hasselwanter, dr. Ivčević, dr. Kozanek, vitez Pietruski, dr. Malinowski, dr. Mautt, dr. Naschberger, dr. E. Ott, dr. Porzer in dr. baron Schenk.

V odsek za legalizacije izvoljen je izmed Slovencev: V. Pfeifer.

Dalje pa so bile na dnevnem redu prva branja.

Pododsek davkovskega odseka za premembo postave o hišnem davku se je tudi konstituiral in je zbral za načelnika dr. Poklukar-ja, za poročevalca pododsekovega pa grofa Diedusickega. — Jezikovni odsek izvoli si, kakor čujemo za svojega načelnika